

Nr 81.

Ankom till riksdagens kansli den 6 november 1941 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare bidrag till uppförande av brandtorn m. m.

I en till riksdagen den 17 oktober 1941 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 311, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 å driftbudgeten under nionde huvudtiteln till Skogsvård m. m.: Bidrag till uppförande av brandtorn m. m. anvisa ett reservationsanslag av 1,110,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till propositionen, i den mån redogörelse därför ej lämnas nedan.

Genom beslut av 1940 års lagtima riksdag (prop. nr 218; r. skr. nr 282) anvisades å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 å driftbudgeten under nionde huvudtiteln dels till Skogsvård m. m.: Bidrag till uppförande av brandtorn m. m. ett reservationsanslag av 150,000 kronor, dels ock till Skogsvård m. m.: Särskilda åtgärder för främjande av skogsbrandskyddet ett reservationsanslag å likaledes 150,000 kronor. Från det förra anslaget ha bestritts kostnader för uppförande av brandtorn och utsiktspunkter, från det senare anslaget ha anvisats medel till avlönande av länsbrandchefer och ersättning till dessas resekostnader ävensom till gäldande av kostnader för kurser och övningar för skogsbrandbefälet samt för uppläggande av statliga förråd av eldsläckningsmateriel. Vid 1940 års urtima riksdag anvisades därefter å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1940/41 under nionde huvudtiteln *dels* för sistnämnda ändamål (prop. nr 1 bil. 7, p. 3; r. skr. nr 15) ytterligare ett reservationsanslag av 50,000 kronor, *dels* under anslagstiteln Bidrag till uppförande av brandtorn m. m. (prop. nr 62; r. skr. nr 82) ett reservationsanslag av 250,000 kronor, *dels ock* till Skogsvård m. m.: Ytterligare medel för främjande av skogsbrandskyddet (prop. nr 62; r. skr. nr 82) ett reservationsanslag av 785,000 kronor. Av sistnämnda anslag beräknades 50,000 kronor skola användas till inköp av brandsprutor, 650,000 kronor till inköp av tyngre eldsläckningsmateriel, 60,000 kronor till avlönings- och resekostnadsersättning åt läns-

brandchefer samt 25,000 kronor till kurser och övningar inom skogsbrandskyddet.

Av vad sålunda anförts framgår, att medelsanvisning hittills skett med 400,000 kronor till bidrag till uppförande av brandtorn m. m. och med 650,000 kronor till inköp av för skogseldsläckning lämpad tyngre eldsläckningsmateriel.

Enligt beslut av innevarande års riksdag (prop. nr 198; r. skr. nr 294) har till Skogsvård m. m.: Särskilda åtgärder för främjande av skogsbrandskyddet för budgetåret 1941/42 under nionde huvudtiteln anvisats ett reservationsanslag av 150,000 kronor, avsett till bestridande av kostnader för bevakning och underhåll av skogsbrandtorn ävensom för läns- och distriktsskogsbrandcheferns löner och resor samt för kurser och övningar med skogseldsläckningspersonal.

I skrivelse den 15 september 1941 har *luftskyddsinspektionen* hemställt, att å tilläggsstat till budgetåret 1941/42 måtte anvisas *dels* till Skogsvård m. m.: Bidrag till uppförande av brandtorn m. m. ett anslag av 510,000 kronor, *dels ock* till Särskilda åtgärder för främjande av skogsbrandskyddet ett anslag av 760,000 kronor. Sistnämnda anslag har avsetts skola användas till inköp av tyngre eldsläckningsmateriel, nämligen 100 motorsprutor jämte tillbehör. Över framställningen hava infordrade utlåtanden avgivits den 27 september 1941 av statskontoret och den 4 oktober 1941 av skogsstyrelsen.

Departementschefen har anfört följande i ärendet:

»Såsom framgår av vad i det föregående anförts har under de senast förflutna åren medelsanvisning i betydande omfattning skett för uppförande av brandtorn för skogsbrandbevakning samt för inköp av materiel för skogseldsläckning. Såsom underlag för de tidigare äskandena om anslag för förstnämnda ändamål har förelegat en riksplan för bevakandet av landets skogar, som uppgjorts av en år 1938 på initiativ av vissa försäkringsbolag samt svenska brandskyddsföreningen bildad skogsbrandskyddskommitté. Med anlitande av hittills anvisade medel ha 86 brandtorn uppförts.

Luftskyddsinspektionen har nu anmält, att inspektionen i samråd med skogsbrandskyddskommitténs sakkunniga reviderat och kompletterat nyss nämnda riksplan. Efter att ha underställt länsstyrelserna den reviderade planen har inspektionen hemställt om medelsanvisning med 510,000 kronor för uppförande av ytterligare 91 brandtorn. Med hänsyn till den betydelse de redan uppförda tornen sistlidna sommar visat sig äga för skogsbrandbevakningen samt angelägenheten av ett snabbt ordnande av skogsbrandskyddet anser inspektionen att hela antalet brandtorn bör utbyggas redan till nästkommande skogsbrandperiod. Skogsstyrelsen har understrukt betydelsen av att en riksplan över observationsplatser för skogsbrandalarmering med det snaraste fullbordas.

På grund av det anförda anser jag mig böra biträda det föreliggande förslaget om medelsanvisning för ifrågakvarande ändamål å tilläggsstat för

innevarande budgetår. Enär anläggningskostnaden för ett skogsbrandtorn av järn beräknas belöpa sig till 4,500 kronor, böra av det föreslagna anslaget även kunna bestridas vissa kostnader för telefonanläggningar, kartor, instrument, vaktbostäder och marklösen. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, sedan riksdagen tagit ståndpunkt i anslagsfrågan, besluta om den ändring av nuvarande riksplan, som vid närmare undersökning kan anses påkallad, ävensom meddela erforderliga föreskrifter rörande anslagets disposition. I detta sammanhang må erinras, att enligt beslut av årets riksdag särskilda medel ställts till förfogande för utanordnande till skogsvårdsstyrelserna av bidrag till kostnaderna för förefintliga brandtorns bevakning och underhåll.

Luftskyddsinspektionen har i sin föreliggande framställning redogjort för användningen av för inköp av tyngre eldsläckningsmateriel hittills anvisade medel, 650,000 kronor, samt framhållit, att utöver hittills inköpta 87 motorsprutor behov föreläge av ytterligare 100 motorsprutor jämte tillbehör och utrustning, motsvarande en kostnad av sammanlagt 760,000 kronor. Därvid har inspektionen ägt tillgång till vissa från länsstyrelserna införskaffade uppgifter rörande det aktuella behovet av dylika sprutor. Skogsstyrelsen och de av denna myndighet hörda skogsvårdsstyrelserna ha jämväl allmänt tillstyrkt anskaffande av ytterligare motorsprutor.

Med hänsyn till den i ämnet förebragta utredningen vill jag tillstyrka medelsanvisning för ifrågavarande förstärkning av beredskapen på skogsbrandområdet. Dock kan jag i anslutning till vad statskontoret anfört icke förorda att för inköp av brandsprutor för närvarande äskas högre belopp än 575,000 kronor, motsvarande kostnaden för de av länsstyrelserna begärda 76 sprutorna. Hinder torde icke böra möta för luftskyddsinspektionen att efter prövning i varje särskilt fall lämna tillstånd för länsstyrelse till utbyte av motorvattensprutor mot motordrivna skumsprutor, vilka sistnämnda i inköp betinga ungefär samma pris som motorvattensprutor. Därest så befinnes önskvärt, torde av ifrågavarande medel visst belopp få ställas till förfogande för anordnande av vattencisterner m. m. Med hänsyn till den betydande omfattning skogsbrandväsendet fått och då hittills endast begränsad erfarenhet vunnits rörande de nya anordningarnas och materielens ändamålsenlighet och rationella utnyttjande biträder jag skogsstyrelsens förslag att möjlighet bör beredas till utförande av viss provnings- och försöksverksamhet på förevarande område, åsyftande jämväl att främja den fortsatta utvecklingen i fråga om hjälpmedel och metoder för bekämpandet av skogseldarna. För ifrågavarande ändamål synes, enligt vad jag under hand inhämtat, ett belopp av högst 25,000 kronor böra ställas till förfogande. Vid bifall till vad jag nu förordat skulle för innevarande budgetår för uppförande av brandtorn samt till inköp av tyngre eldsläckningsmateriel och viss försöksverksamhet behöva anvisas tillhoppa (510,000 + 575,000 + 25,000 =) 1,110,000 kronor. Sagda

belopp torde böra anvisas i form av ett särskilt reservationsanslag, benämnt Skogsvård m. m.: Bidrag till uppförande av brandtorn m. m.»

Liksom departementschefen anser utskottet det angeläget, att de påbörjade åtgärderna för bevakandet av landets skogar mot brand skyndsamt fullföljas. I enlighet med departementschefens förslag tillstyrker utskottet, att medel anvisas för uppförande av ytterligare brandtorn, för inköp av ytterligare motorsprutor samt till utförande av viss provnings- och försöksverksamhet på förevarande område. Utskottet hemställer sålunda,

Utskottet.

att riksdagen må å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 å driftbudgeten under nionde huvudtiteln till *Skogsvård m. m.: Bidrag till uppförande av brandtorn m. m.* anvisa ett *reservationsanslag* av 1,110,000 kronor.

Stockholm den 6 november 1941.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se utlåtande nr 80.